

Ensemble
**OPERA
DIVERSA**

OPERA / HUDBA / MEDVĚD / ZEMĚTŘESENÍ

ONDŘEJ KYAS | PAVEL DRÁBEK

LABSKÉ HORROR OPERRY

18. října 2019 v 19.00
Káznice na Cejlu, Brno

LABSKÉ HORRORROPERRY

Smějící se hlava (kantáta) – Labe (hydrologická árie) –
Mluvící dobytek (opera)

libreto

Pavel Drábek

hudba

Ondřej Kyas

režie a scénografie

Kateřina Reichová

produkce: Lukáš Baumann, Magdalena Dostálová, Eva Křížková,
Lubor Pokluda, Natálie Vančurová, Lenka Zlámalová

grafika: Sylva Marková

umělecký vedoucí Ensemble Opera Diversa: Vladimír Maňas

OBSAZENÍ

soprán

Hana Kuželová

mezzosoprán

Veronika Chlebková

tenor

Zdeněk Nečas

Jakub Tuček

bas

Vladimír Jindra

Pavel Slivka

Jiří Žouželka

housle

Jan Bělohlávek

klarinet

Jiří Tolar

viola

David Křivský

fagot

Pavel Horák

Ensemble Opera Diversa uvádí v nové inscenaci Kateřiny Reichové milovaný i obávaný cyklus hororových minioper. Cyklus s názvem **Labské horrorperry** napsali dvorní diversní autoři skladatel Ondřej Kyas a libretista Pavel Drábek na motivy povídek Huberta Krejčího a Aleše Rolečka podle strašidelných legend a pověstí Pardubicka, Polabí a zejména tajemné Kunětické hory. Černý tancmajstr, smějící se hlava, mluvící kráva nebo zpívající Labe v opeře? Nejen to, ale i Božena Němcová, pardubický pohodný, zlá macecha a vyšinutá selka. To je v kostce obsazení horrorperry, které můžete s husí kůží a děsem v oku zažít v jedinečném prostředí Káznice.

*Jiří Žouželka, Jakub Tuček, Hana Kuželová, Veronika Chlebková,
Vladimír Jindra a Pavel Slivka, foto: Vít Kobza*

Pavel Drábek
Operní detektivní laboratoř
aneb
Na kloub Labským horrorroperrám
předmluva k nové inscenaci
ve formě minioperního libreta z budoucnosti

Postavy:

Ředitelka EOD (Enterprise for Opera Detection), mezzosoprán

Detektiv, toho času beze hlasu; kdyby měl hlas, byl by to bas; nezpívá, jen sípá

Místo: Kancelář EOD kolem roku 2079. Ředitelka u stolu pracuje na dosud nevynalezených přístrojích. Něco pípne, něco zabliká a otevřou se dveře. Do místnosti byl teleportován Detektiv.

Ř. Detektive, podejte hlášení z průběhu pátrání naší operně detektivní agentury v kauze LHO – Labských horrorroperr.

D. sípá. Pokouší se mluvit (zpívat), skanduje bezhlasně do rytmu.

Ř. Co je? Neumíte mluvit?

D. sípavě přitaká, gestikuluje.

Ř. Ale nepovídejte! Nesmysl.

D. sípavě naléhá.

Ř. Takové bludy! Kdo to kdy slyšel?

D. znovu sípavě naléhá.

Ř. Pověry! Báchoroky! Žvásty!

Ještě mi budete tvrdit,

že vás to i o hlas připravilo!

Jste operní detektiv, ne operní okultista!

D. zcela vážně přitaká.

Ř. Prosím vás. Kauza LHO

že vás stála hlas? Napořád?

To říkejte někomu jinému,

ne mně, ředitelce EOD!

Víte, jaké operní detekce už mám za sebou?

Třeba tu Metařku, tu Nevěstu...

a málem i na tu Ponavu jsem přišla!

D. zoufale, nešťastně až plačtivě.

Ř. (*už s pochybností*). Myslíte? (*Váhá.*)

Věřit se mi nechce.

(Krátká mezihra, zatímco Ředitelka něco provádí na dosud nevynalezených přístrojích. Pak rezolutně)

Ne! Nenechám se odstrašit

nějakými pověrami –

Pcha! Prý dávná kletba!

(Posměšně) To je jak faraónská hrobka,

co nezvaným prý nosí smrt. Uáá! –
Pcha! Tohle je Pardubicko, a ne Luxor, člověče!

D. rezignovaně sípá.

Ř. Povídejte, co jste zjistil! Rychle!

Mě zajímá kauza LHO.

Vážný estetický zločin!

Je vám to jasné, detektive?!?

D. neochotně zasípá.

Ř. Dobrá, to už víme.

Vypjatý, exponovaný zpěv
v bezprostřední intimitě s divákem.

Víme.

Co dál?

Co s tím má společného horor? –

D. chce něco zasípat.

Ř. Ne, mlčte! Neskončila jsem!

Proč se v roce 2004 či 5

pachatelé dopustili hanobení opery?

Zesměšňující, profanační praktiky!

Bludařské bláboly z Pardubic!

Víte vy, kdo byl Krejčí? Hubert Krejčí?

A Aleš Roleček? Prý Tajemné kosti!

D. sípá.

Ř. (*zamyšleně*). Myslíte? Experimenty?

Nové tvůrčí formy?

D. přitaká.

Ř. Ale jak to máme chápat?

Je to vážné, nebo humor?

Hudebně je to závažné –

až na ty ironické šlehy –

pro zpěváky těžké,

pro muzikanty také –

ty party violové!

Hotové konkurzní!

Ty rytmičné svévolnosti!

D. sípá.

Ř. Že sledují rytmus a kadenci slov? Bah!

D. sípá.

Ř. Ale co ten děj? Ten příběh?

Smějící se hlava a démonický tančmistr!

Jak strachbudící pohádka,

ale na trauma leda!

A zpívající kráva!

A proč Božena Němcová?

Národní heroinka!

D. sípá.

Ř. (*s obavou*). Ale nestrašte, nechte toho.

Co mně by se mohlo stát?

D. sípá.

Ř. Stejně jak vám?

(Podezíravě) Jestli vy to jen nezkoušíte –
Co v báchorce dělá Němcová?

D. sípá jinak.

Ř. Ano, víme: folkloristka, protoetnografka,
sbírala pověsti, legendy, zvyky.

A co tam dělá ta árie Labe?

Odkdy řeka zpívá?!?

D. sípá.

Ř. *(pokorně).* Máte pravdu. Zpívá.

(Zostra) Proč ale brněnský soubor píše o Polabí?

O Pardubicích, o Kunětické hoře?

(Ř. zasípá.) Co je to?!? *(Zasípá.)*

D. sípá přitakavě.

Ř. No to mě podrž! *(Sípá.)* Co je...?!? *(Sípá.)*

D. sípá.

Ř. *(sípavě).* Zzzzáááhhhhhaadaaaa!!! Hhhoorrorr! *(Sípá.)*

Ř. a D. zpívají sípající duet, zatímco na obrazovkách se objeví temný a tajemný tok Labe na pozadí siluety záhadné Kunětické hory. Tma a sípání se přerodí v šustění větru a rákosí na blatistých březích Labe.

Konec

U Iva a jehněte a U čtyř jasanů, 25. května 2019

O AUTORECH

Pavel Drábek je zakladatel, libretista a do roku 2015 umělecký vedoucí Ensemble Opera Diversa. S Ondřejem Kyasem vytvořili několik celovečerních oper: *Pickelhering 1607 aneb Nový Orfeus z Bohemie* (2007), *Společná smrt milenců v Šinagawě* (2009), *Dýňový démon ve vegetariánské restauraci* (2010), *Ponava (Zmizelé řeky)* (2013) a *Čaroděj a jeho sluha* (2016) a téměř dvě desítky minioper. Pavel učí na univerzitě v Hullu a zabývá se divadlem, zejména doby Shakespearovy. Milovníci divadla ocení jeho knihu *České pokusy o Shakespeara* (Větrné mlýny, 2012) o dobrodružných dějinách českého shakespeareovského překládání.

Ondřej Kyas je hudební skladatel a hudebník, zakladatel a dvorní skladatel Ensemble Opera Diversa. Vedle celovečerních oper a minioper je také autorem instrumentálních a vokálně-instrumentálních kompozic, často s duchovním zaměřením (*Introitus pro smyčcový*

orchestr, Magnificat, Te Deum laudamus, Stabat Mater pro orchestr, varhany, sóla a dva sbory). Nepřehlédnutelná je skladatelova dovednost ve zhudebnění jakéhokoliv textu, což se nejvýrazněji projevuje v jeho operní tvorbě. Jakkoliv je Kyasova hudba současná, zůstává přístupná, srozumitelná a nezříká se emotivní roviny. Hrál a autorsky se čínil v řadě brněnských alternativních a bigbítových kapel. Od roku 2016 je členem skupiny Květy, od roku 2014 skupiny Mucha.

Kateřina Reichová po maturitě na obchodní akademii v Blansku vystudovala klasický zpěv na konzervatoři v Brně (ped. vedení Mgr. Regina Jürgens). Nyní je studentkou operní režie na JAMU v Brně (ped. vedení doc. Václav Málek). Již před nástupem ke studiu režie se Kateřina autorsky podílela na mnoha inscenacích a projektech. Byly to např.: kabarety *Melouween* a *Tohle není můj šálek kávy* (2013-2014), projekt mapující lidovou tvorbu *Blansko a okolí ve folklórních písních* (2014), autorská pohádka *Koupili si rybičku* (2017) a další (vše bylo uvedeno v Divadle Kolárka). Dále napsala a režírovala zpěvohru *Byla cesta ušlapaná* (Divadlo Kolárka,

2014), inscenaci *Třídte odpad* (Studio Devítka, JAMU, 2018) nebo inscenaci na motivy povídky *Divá Bára* od Boženy Němcové *V proudu* (Divadlo Kolárka a hosté, 2018). Kateřina také režírovala jednoaktovou operu Iva Jiráska *Medvěd* (Studio Devítka, JAMU, 2018) nebo operu Domenica Cimarosy *Il Matrimonio segreto* v původním italském jazyce (Divadlo na Orlí, 2019, dirigent Damiano Binetti).

Kromě divadla se Kateřina věnuje interpretaci písní současných autorů i vlastní tvorby (série koncertů *Počta Zuzaně Navarové*, *Písně Jiřího Bulise*, vlastní autorská hudební skupina *eLiška,...*) a zajímá se o fotografii (autorské výstavy *Kousek z tebe* a *Bratislavská 61*).

Ensemble Opera Diversa je nezávislý soubor profesionálních hudebníků a zpěváků, kteří se soustředí na objevné hudební a divadelní programy. Vedle klasické tvorby je jádrem činnosti původní komorní hudba a opery z dílny Ondřeje Kyase a Pavla Drábka. Od počátků (1999) se ze souboru vyvinula hudební společnost, která uskutečňuje kolem dvaceti vystoupení a představení ročně. Na svém kontě má sedm celovečerních oper, dvě desítky autorských minioper, desítku původních orchestrálních skladeb a velké množství klasického repertoáru.

Komorní orchestr vznikl v roce 2005, od počátku jej

vede koncertní mistr **Jan Bělohávek**. Ensemble Opera Diversa uvádí ve vlastní produkci obvykle tři až pět tematických koncertních projektů. Jednotlivé programy propojují tvorbu 20. století se skladbami soudobými, především díly kmenového autora Ensemble Opera Diversa Ondřeje Kyase a spřízněných autorů. Ve smyslu hledání a formulace vlastní poetiky soubor usiluje o vytváření posluchačsky objevných programů – nepřináší banální nebo notoricky známé kusy, vyhýbá se ale i úzkému vřazení do proudu soudobé vážné hudby. Svou dramaturgií i interpretačním nasazením usiluje o dialog s otevřeným posluchačem.

*Zdeněk Nečas, Jakub Tuček, Veronika Chlebková, Jiří Žouželka
a Pavel Slivka, foto: Vít Kobza*

NEJBLIŽŠÍ KONCERTY A PŘEDSTAVENÍ ENSEMBLE OPERA DIVERSA

22. října 2019, 19.00, Sál konventu Milosrdných bratří, Brno

Michaela Koudelková & Ensemble Opera Diversa

Podzimní diversní koncert konfrontuje barevné skladby s koncertantní zobcovou flétnou a tři skladby pro smyčce, jejichž společným jmenovatelem je určitý retrospektivní princip, snad i nostalgie. S premiérou skladby Petry Čtveráčkové *Quasi Iontano*.

Michaela Koudelková – flétna, Dominika Kvardová – harfa
diriguje Gabriela Tardonová

4. listopadu 2019, 20.00, Červený kostel, Brno

***Missa Super Undique flammatis* Jacoba Handla Galla**

Na koncertu v rámci 54. mezinárodního hudebněvědného kolokvia Brno zazní kompletní ordinarium Jacoba Handla Galla, využívající jako předlohu autorovo moteto k poctě tehdy nově zvoleného olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského. Renesanční polyfonii a intrády doplní chorální zpěvy z graduálu svatojakubské farnosti v Brně (1493).

účinkují Ensemble Versus a Capella Ornamentata

19. listopadu 2019, 19.00, BuranTeater, Kounicova 20, Brno

Grobiáni

První repríza cyklu tří autorských minioper. Libretisté Pavel Drábek a Vendula Borůvková ve svých poetických textech představují drsný humor pouličního středověkého divadla do komediálně laděných situací, v nichž na malém prostoru vynikají charaktery vybraných podfukářů

hrají Jana Vondruš, Marie Zichová, Aleš Janiga, Pavel Slivka
režie Lukáš Kopecký

12. prosince 2019, 19.00, Reduta (Divadelní sál), Zelný trh, Brno

Jsem kněžna bláznů

Komorní opera o Boženě Němcové skladatelky Lenky Noty. Libreto na základě spisovatelčiny korespondence, básní Františka Halase, Vladimíra Holana a Františka Pavlíčka sepsala dokumentaristka Olga Sommerová.

hrají Jarmila Balážová, Lukáš Rieger, Aneta Podracká Bendová, Pavla Radostová, Aleš Janiga, Martin Javorský
režie Kristiana Belcredi, diriguje Gabriela Tardonová

MINISTERSTVO
KULTURY

B | R | N | O

NdB Národní
divadlo
Brno

□ P E R A +

BRNO
MĚSTO
HUDBY

Představení se uskutečňuje za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR a statutárního města Brna.

Podpořte nás, číslo účtu 205149060/0300. Děkujeme!

www.operadiversa.cz